

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 569/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Dušanom Ivanom, advokátom, Pri Suchom mlyne 6, Bratislava, proti uzneseniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XX GPt 8/24/1000-9 z 23. augusta 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a použitie neskoršieho zákona, ak je to pre páchatel'a trestného činu priaznivejšie podľa čl. 50 ods. 6 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „GP“) o zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokuratorkou Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „ÚŠP“).

II.

2. Uznesením ÚŠP z marca 2024 bolo vznesené obvinenie trom členom výkonného výboru Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „FNM“), ktorí sa od februára 2015 stali členmi predstavenstva nástupníckej MH Manažment, a. s., okrem iného aj za pokračovací obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona, a to sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu, ktorého sa mali dopustiť tak, že v úmysle zadovážiť sťažovateľovi ako advokátovi neoprávnený prospech pri verejnom

obstarávaní právnych služieb porušili vtedy účinný zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a napriek tomu za FNM s ním uzavreli zmluvu o poskytovaní právnych služieb, ktorej prílohu upravujúcu odmenu v rozpore s vtedy účinným § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov nezverejnili, čím bola MH Manažment, a. s., spôsobená škoda 23 127 075,60 eur, ktorá mohla byť 87 209 741,06 eur, k čomu v dôsledku zníženia odmeny za právne služby nedošlo.

3. Sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie za pomoc podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona k uvedenému obzvlášť závažnému zločinu, ktorého sa mal dopustiť tak, že v apríli 2015 si v dodatku k zmluve s MH Manažment, a. s., okrem už dojednanej tarifnej odmeny v rozpore s dobrými mravmi dohodol aj podielovú odmenu (87 209 741,06 eur), ktorá bola po negatívnom mediálnom ohlase po dohode z októbra 2017 znížená na 15 236 226 eur a táto mu spolu s tarifnou odmenou bola uhradená v novembri 2017, hoci pri tej istej právnej službe ministerstvo hospodárstva inému advokátovi zaplatilo len 198 360 eur.

4. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podali všetci obvinení vrátane sťažovateľa sťažnosti. Sťažovateľ bol toho názoru, že z opisu jeho skutku nevyplýva, ako mal napomôcť pri porušovaní povinností pri správe cudzieho majetku, keďže v opise jeho skutku absentuje akékoľvek jeho aktívne konanie, ktorým mal pôsobiť vo verejnom obstarávaní tak, aby v ňom boli porušované všeobecne záväzné právne predpisy s cieľom poškodenia majetku obstarávateľa.

5. Sťažnosti všetkých obvinených boli zamietnuté ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením GP. K sťažnosti sťažovateľa a druhého obvineného advokáta GP uviedol, že skutková podstata zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku nevyžaduje, aby na jej naplnenie bolo potrebné porušiť predpis upravujúci výšku odmien, ale jeho podstatou je porušenie povinnosti hospodárne spravovať cudzí majetok. Tak ako vyplýva zo skutkovej vety uznesenia, sa obvineným advokátom dáva za vinu to, že fakturovaním neprimerane vysokých odmien MH Manažmentu, a. s., si museli byť vedomí škody, ktorá tejto obchodnej spoločnosti vznikne neúčelným vynaložením prostriedkov. Argumentácia obvinených, že v tejto súvislosti nemohlo ísť o škodu, pretože odmena sa vyplácala za vykonané úkony právnej služby, neobstojí, keďže výška tejto odmeny bola celkom neprimeraná k obdobnej odmene iného advokáta v obdobnej veci a obvineným sa za vinu kladie vyplácanie celkom neprimerane vysokých odmien za právne zastúpenie.

III.

6. Podľa sťažovateľa je namietané uznesenie nedostatočne odôvodnené, keďže nereagovalo na jeho argumentáciu, ale len na argumenty ostatných obvinených. Preto je svojvoľné, zmätočné a nepreskúmateľné. Je toho názoru, že z opisu jeho konania nevyplývajú skutočnosti, z ktorých by bolo možné zistiť, akým konaním prispel pomocou k porušovaniu povinností pri správe cudzieho majetku. Zdôrazňuje, že s ním v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia citovaných rozhodnutí vyplýva, že znakom tohto trestného činu nie je obohatenie sa inej osoby, a preto k pomoci k tomuto trestnému činu musí dôjsť do okamihu jeho dokonania hlavným páchatelom. Ďalej poukazuje na to, že jeho odmena bola výsledkom verejného obstarávania, k jej zníženiu bol donútený a vôbec nebolo potvrdené, že by odmena bola v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

7. Podľa sťažovateľa v jeho veci rozhodoval zaujatý prokurátor generálnej prokuratúry, ktorý má nadštandardný vzťah k prokurátorke, ktorá mu vzniesla obvinenie, keďže obaja pracovali na už zrušenom ÚŠP a v súčasnosti pracujú na oddelení závažnej trestnej činnosti GP, kde je prokurátor rozhodujúci o jeho sťažnosti poverený vedením tohto oddelenia. Napokon sťažovateľ poukazuje na od 5. augusta 2024 účinné znenie § 21 písm. d) Trestného zákona, podľa ktorého sa za pomoc, zadovážovanie prostriedkov a poskytnutie rady nepovažuje poskytnutie právnej služby advokátom. Preto podľa neskôr účinného trestného zákona sa nemohol dopustiť pomoci na trestnom čine.

IV.

8. Vznesenie obvinenia odráža predbežnú predstavu štátu vyjadrenú prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní o tom, že obvinený mohol spáchať trestný čin. Uznesením o vznesení obvinenia sa začína trestné stíhanie a obvinený nadobúda ako strana trestného konania práva podľa Trestného poriadku, ktoré umožňujú realizáciu základných práv či už v prípravnom konaní, alebo v konaní pred súdom. K obvinenému sa tak nastoľuje stav právnej neistoty, ktorá môže byť ukončená len právoplatným skončením trestného stíhania v jeho rôznych podobách.

9. O vine a treste obvineného môže rozhodnúť len súd po podaní obžaloby. Vznesenie obvinenia tak priamo nie je spôsobilé viesť k zásahom do základných práv podľa čl. 14 až čl. 25 ústavy, keďže jeho vedením bez ďalšieho nedochádza k obmedzeniu základných hodnôt života, osobnej slobody, vlastníctva a iných zložiek ľudskej dôstojnosti chránených v druhom oddiele druhej hlavy ústavy. Základné právo nemožnosti stíhania inak ako z dôvodov a spôsobom ustanoveným zákonom preto treba vykladať obdobne ako základné práva na súdnu a inú právnu ochranu tak, ako sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 50 ústavy. Pritom je nevyhnutné zdôrazniť, že trestné konanie treba posúdiť ako celok, teda po vyčerpaní riadnych a prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Trestného poriadku. Ak v prípravnom konaní došlo k postupom a k rozhodnutiam, ktoré môžu obsahovať nesprávnosti hmotnoprávneho posúdenia podľa Trestného zákona alebo porušenia procesných ustanovení Trestného poriadku, je pri posúdení možného porušenia základných práv nevyhnutné pristúpiť k nim s odstupom.

10. Rozsah tohto odstupu je určený tým, že okolnosti spáchania skutkov a ich následkov, ako aj otázky ich hmotnoprávneho posúdenia budú predmetom ďalších postupov a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov. Všetky sťažovateľom tvrdené okolnosti, ktorými paušálne zdôvodňuje zásah do základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, môžu byť predmetom ďalšieho postupu v trestnom konaní, čo vylučuje, že by samotným vznesením obvinenia, ktoré bolo preskúmané na sťažnosť sťažovateľa uznesením generálneho prokurátora, došlo k porušeniu jeho ústavných práv.

11. Hoci námietky sťažovateľa môžu vyvolať otázky o tom, či bol tento postup orgánov činných v trestnom konaní v rovine zákona optimálny, sťažovateľom nastolené otázky nevykazujú prvky, ktoré by bolo možné označiť ako zjavný exces, ktorý by umožňoval porušenie jeho ústavných práv týmto procesným a vec trestného obvinenia sťažovateľa nekončiacim rozhodnutím. Vznesenie obvinenia sa opiera o zákonnú úpravu obsiahnutú v Trestnom poriadku a došlo k nemu v rámci právomoci generálneho prokurátora. Preto je proti namietanému uzneseniu generálneho prokurátora

o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia ústavná sťažnosť podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) tohto zákona odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu